

Stari in sami



Jesen diha za ovrtnik poletju in počitniška doživetja bodo kmalu le še medel spomin. Pastji je treba v običajni delovni ritem in zavijati rokave. Za nekatere pa se po dolgem vročem poletju vsakdan ne bo bistveno spremenil. Ostareli in bolni, ki v toplejših mesecih običajno ne počitnikujejo na morju ali v hribih, bodo tudi krajše in hladnejše dneve preživljali večinoma brez posebnih doživetij. Če imajo srečo oziroma dovolj visoko pokojnino, jesen življenja spokojno preživljajo v domovih upokojencev, kjer se trudijo, da jim za štirimi zidovi ni preveč dolgčas. Žal pa si vse več starejših ljudi bivanja v domovih ne more privoščiti. Njihovi otroci pa tudi ne

zmorejo skrbeti zanje, saj vse dlje ostajajo v službah.

Tako je starost vse bolj povezana z osamljenostjo in izključenostjo. Velik problem je tudi demenca, ki je v dramatičnem porastu. Star in bolan človek za družbo ni zanimiv, še posebej v dobi napredne informacijske tehnologije. Za starostnike, ki jih družba vse bolj pojmuje le kot breme, medtem ko bi lahko mlajšim rodovom še veliko dali, predvsem vrednote, ki se v zadnjem času izgubljajo, bi lahko veliko več postorili. Z mrežo pomoči bi lahko te ljudi dalj časa ohranili doma, kar bi zanje zagotovo pomenilo bolj kvalitetno bivanje, poudarja direktor novogoriškega doma upokojencev, ki ga predstavljamo v tokratni številki Goriške. Bolj kot zdravniško oskrbo pa potrebujejo socialne storitve oziroma občutek, da niso sami in nepotrebni.

Življenjska doba se še naprej daljša in zavedati se je treba, da vsi starosti ne bomo doživeli čili in zdravi. Demenco bo treba sprejeti kot del staranja. In začeti bi morali razmišljati, kako ostarelim dedkom in babicam popestriti vsakdan ter jim tako polepšati življenje. Vsi bomo namreč enkrat stari in kar bomo sejali, to bomo poželi.

ALENKA OZBOT KLANČIČ

AJDOVŠČINA: Upravljanje s porečjem Vipave

Bistveno je povezovanje

V Ajdovščini so pred dnevi pripravili drugo delavnico v okviru evropskega projekta BeWater. V projekt so poleg porečja reke Vipave, ki je edino pilotno porečje v Sloveniji, vključena še tri manjša sredozemska porečja - na Cipru, v Španiji in v Tuniziji.

Namen projekta je aktivno sodelovanje družbe pri prilagajanju na podnebne spremembe v Sredozemlju. Cilj je priprava prilagoditvenih načrtov upravljanja voda v luči podnebnih sprememb, ki vključujejo višje povprečne letne temperature, spremembe v sezonski količini padavin in pogostejše ekstremne vremenske pojave.

Delavnica je bila namenjena deležnikom porečja reke Vipave in njihovem povezovanju. Potekala je v organizaciji Inštituta za vode RS, s pomočjo regionalne razvojne agencije ROD Ajdovščina in podjetjem Prospex iz Belgije. Udeleženci so razpravljali o

prvih rezultatih strokovnih analiz in možnih ukrepih, ki bi reševali problematiko porečja reke Vipave. Delo je potekalo v skupinah, kjer so udeleženci med naborom ukrepov izbrali tiste, s katerimi bi največ prispevali k boljšemu upravljanju porečja reke Vipave z upoštevanjem podnebnih sprememb.

Med prioritetskimi ukrepi za zagotavljanje boljše razpoložljivosti vode so prepoznali obnovo zadrževalnika Vogršček, gradnjo novih zadrževalnikov na območju zgornje Vipavske doline in gradnjo novih namakalnih sistemov. Dodatna izziva, škoda zaradi poplav in vprašljiva kakovost vode zaradi neurejene kanalizacije in regulacij vodotokov, pa zahtevata tesno sodelovanje več različnih sektorjev.

Prvi rezultati projekta so pokazali na nujnost organizacije kampanje ozaveščanja različnih strok in sektorjev ter javnosti o trajnostnem upravljanju porečja reke Vipave. Udeleženci so izpostavili, da je za učinkovitejše reševanje izpostavljenih izzivov porečja treba upoštevati različne ukrepe, ki upoštevajo tako sivi pristop, vezan na tehnološke rešitve, zeleni pristop, vezan na prilagajanje ekosistemov, in mehki pristop, vezan na navade ljudi, upravljanje sistemov in zakonodaja.

(nsž,mm)

Foto: Prospex



Udeleženci so med prioritetskimi ukrepi prepoznali obnovo zadrževalnika Vogršček, gradnjo novih zadrževalnikov na območju zgornje Vipavske doline in gradnjo novih namakalnih sistemov.



Direktor **Rok Hladnik**

V.d. odgovornega urednika **Antiša Korljan**

Vodja projekta Goriška **Pavel Gentilini Komel**

Urednica Goriške **Alenka Ozbot Klančič**

Urednik fotografije **Leo Caharija**

Tehnični urednik **Milan Glavina**

Oglasno trženje Primorske novice, Delpinova 12, Nova Gorica, tel. 05/33-59-330, goriska@primorske.si

Tisk Delo d.d., Ljubljana

Goriška, uredniško komercialni časopis, izhaja mesečno v nakladi 49.000 izvodov.

ISSN 1581-5226

Založnik **Primorske novice ČZD d.o.o.**, Ul. OF 12, Koper

NOVA GORICA: Razstava o letalstvu

Letala nad soško fronto

Goriška je bila tudi po zaslugi legendarnega Edvarda Rusjana zibelka letalstva v Avstro-Ogrski že pred prvo svetovno vojno. Svojo vlogo je vojno letalstvo odigralo tudi v bojih na soški fronti, o čemer priča razstava v Novi Gorici.

Boji v zraku so manj znano poglavje o dogajanju na soški fronti. Marsikaj o tem razkriva razstava v avli novogoriške občine, ki sta jo pripravila Fundacija poti miru in mesna občina v sodelovanju z občino Divača in Regijsko razvojno agencijo severne Primorske.

Goriška je bila z letališčem Rojce na območju Gorice in Mirna in seveda z bratom Rusjan že pred prvo svetovno vojno središče avstro-ogrškega letalstva. Ker je soška fronta zajela tudi Gorico, so se letala morala umakniti v zaledje, a ne daleč. Najbližje fronti je bilo letališče na Ajševici in čeprav je bilo avstro-ogrsko letalstvo veliko šibkejšo od italijanskega, je bila Ajševica

ca največji letalski kompleks na celotnem evropskem bojišču prve svetovne vojne. Uspehi avstro-ogrskih bojnih pilotov so bili glede na razmerje moči veliko večji.

V Vipavski dolini so letališča uredili še v Ajdovščini, Podnanosu, Podragi in Vipavi, na Krasu v Divači in Sežani, na Tržaškem pa v Trstu (hidrobaza) in Proseku. Nanje je bilo razporejenih 13 letalskih stotnij s 113 letali.

Poleg omenjenih letališč razstava v Novi Gorici (odprta bo do 18. septembra) predstavlja letala in balone, ki so od tam vzletali nad fronto, pilote in protiletalsko obrambo.

(dk)



Jože Silič (drugi z leve) je dober poznavalec zgodovine letalstva na soški fronti.



Čestitke kolegov pilotu na letališču na Goriškem po uspešno opravljeni nalogi

NOVA GORICA: Tretji festival znanosti

Tokrat o moči vode

Z namenom promocije pomena naravoslovja in znanosti na področju ekonomskega razvoja ter izboljšanja kakovosti življenja bo e-Hiša, novogoriška hiša poskusov, organizirala že tretji Festival znanosti Nova Gorica.

Tema letošnjega festivala bo Moč vode, dogajalo pa se bo v petek, 11. in v soboto, 12. septembra v središču Nove Gorice. Petkovo dogajanje bo na Bevkovem trgu (v primeru dežja v športni dvorani OŠ Milojke Strukelj), kjer si bodo obiskovalci med 17. in 20. uro lahko brezplačno ogledali multimedijko predstavo v digitalnem planetariju ("kupulasto gledališče"), v katerem se bodo na vsako polno uro vrtela predavanja o vodi in vesolju.

Ob 18. uri bo v gledališki dvorani Gimnazije Nova Gorica potekal sklop predavanj "Moč vode", o tej temi pa bodo spregovorili doc. dr. **Nataša Ravbar** iz Univerze v Novi Gorici, univ. dipl. biol. **Marijana Hönigsfeld Adamič** iz Lutre, Inštituta za ohranjanje naravne dediščine, ter na-

ravovarstvenik in svobodni raziskovalec **Anton Komat**. Po predavanjih, ob 19.30, bodo podelili nagrade fotografskega natečaja na temo Moč vode. Razstava najboljših fotografij z natečaja bo na ogled v avli gledališke dvorane Gimnazije Nova Gorica.

Sobotno znanstveno dopoldne se bo začelo ob 10. uri s kratkim kulturnim programom na Bevkovem trgu (v primeru dežja pod arkadami občinske stavbe) in nadaljevalo z interaktivnimi poskusi in predstavami sorodnih inštitucij na stojnicah. V e-Hiši, novogoriški hiši poskusov, bo istočasno odprta tudi razstava Nikole Tesle, ki si jo bo moč ogledati še vse do konca septembra. Več o festivalu je na <http://www.festivalznanosti.si/>.

(nn)